

Marjatta Oja

Oliver Whitehead: *Personal Effects* (1991, lyhytelokuva)

Se pyörii mielessäni vielä tänäänkin. Oliver Whiteheadin *Personal Effects* (1991) on noin yhdeksän minuuttia pitkä 16 millin mustavalkofilm, joka valmistettiin Helsingin Elokuvapajalla.

Ja sanoisin, että se ei ala liikkua mielessäni sen takia, että se on toteutettu liikkuvalla kuvalla, vaan tässä tapauksessa teoksen sisällä oleva ja kuvattukin käden liike on se, joka pistää ihokarvat pystyyn. Käsi pimeässä on siitä salakavala, että se vaikuttaa myös alitajuntaan, niin että teoksesta ei pysty mitään vähään aikaan sanomaankaan. Yritän kuitenkin kertoa jotain, mitä välittyi minulle siitä, koettuna nyt useampaan kertaan 16 vuoden aikana.

Muistikuvani mukaan, vuonna 1991, mieleeni jäi pikkuruinen miniatyyriastiasto, jota järjestellään. Se oli viehättävän näköistä isoissa hyppysissä. Lisäksi osaan kuvitella muistavani epämiellyttävän intiimin tuntemuksen kädestä, joka pyyhkii ihon pintaa useampaan otteeseen. Kaksijakoisuus alkoi jo silloin. Jonkinlainen vai-vautuneisuus alkoi painaa mieltä.

Teos sukeltaa suoraan puolustuksen läpi iholle, hyppysiin ja mieleen. Käsi koskettua suurimman osan ajasta kolmea asiaa: ihoa, pikkuastioita tai savea. Toistuen erilaisilla hitailla liikkeillä. Kosketuksissa ollaan myös hiuskoriteeseen, koruun ja oikeaan astiastoon. Lisäksi katsottavaksi, mutta ei koskettavaksi, tuodaan eteen, tähän henkeä haukkovaan tilanteeseen,

myös kristalliesineitä ja puinen soittorasia, jonka päällä pinokkio-nuket tanssivat.

Tämä hyökkäys jokaisen omaan kosketeltavaan maailmaan aloittaa mietinnän; mistä pidän ja mitä haluan ja mitä sitten teen kun toivomukset pitää toteuttaa. Toivomukset jotka ovat omia, mutta ensimmäisen kerran kaivettuna esiin. Kuinka vaistomaisesti nähty maailma koptoituu omaan yksityiseen maailmaan. Vaivautuneena täytyy myöntää, että kyllä, pidän erilaisista kotitalousastioista ja niiden järjestelystä pöydälle, kyllä ihon koskettelu tuo minulle sellaistaakin mielihyvää, josta en haluaisi ihan heti puhua, ja kyllä pidän savesta ja muovaisin mielelläni jotain siitä, vaikka kupin.

Mitäköhän Oliver Whitehead sitten haluaa sanoa työllään? Minusta hän haluaa muistuttaa liiallisesta keskittymisestä käsitteisiin ja niiden tuottamaan maailmaan. Hän haluaa muistuttaa, että olemme sensuelleja ja moniaistisesti tuntevia olioita joiden kannattaisi miettiä aidosti, mitä tarvitsemme käteemme ja elämäämme. Hän haluaa että kyseenalaistamme ohjenuorat ja mallit, joita eteemme tuodaan. Hän haluaa että maailma nähtäisiin moniarvoisena ja -muotoisena.

Ja tämän hän tekee intensiivisellä työllä, jolla hän ravistelee tietoisuudessamme aluetta, joka ohjaa huomaamattamme meitä.